

GABLER

- FRIPOLISER- BØR DE KONVERTERES TIL
INVESTERINGSVALG?

VERDIPAPIRFONDENES FORENING
FONDSDAGEN 2015

tor.sydnes@gabler.no

GABLER

PENSJON, INVESTERING OG FORSIKRING

- VI HJELPER DEG Å GJØRE KLOKE VALG -

Agenda

- Hva er en fripolise?
- Hva er verdien av din fripolise?
- Hvordan tenke på eventuell overgang til investeringsvalg?
- Motiver
- Hva ville jeg ha gjort?

Produkt 1: Fripolise

- Et løfte om en fremtidig årlig, livslang pensjonsutbetaling av en fast minimumsstørrelse
 - Levetidsrisiko – dekkes av livselskapet
 - Rentegaranti – avkastningsrisiko – dekkes av livselskapet
 - Motpartsrisiko – bæres av poliseinnehaver
 - Nominelt kronebeløp, ikke realtermer
 - Bygget opp med en forsikringsavsetning (premiereserve) i dag som er lavere enn nødvendig kapital til utbetaling (diskontert med garantert rente, typisk 3,5 %)

Produkt 2: Fripolise med investeringsvalg

- Avtale om en fremtidig pensjonsutbetaling hvor størrelse avhenger av avkastning
 - Levetidsrisiko – bæres av poliseinnehaver, i betydningen at han må ta risiko på størrelsen på de årlige ytelsene. De kan variere
 - Rentegaranti – full avkastningsrisiko for poliseinnehaver
 - Motpartsrisiko – bæres av poliseinnehaver
 - Bygget opp som innskuddspensjon, hvor poliseinnehaver kan velge risikonivå i kapitalforvaltningen
 - Har ikke livselskapets tradisjonelle problem med høy aksjeandel pga. regelverk

Får du fair pris ut?

- Hva er verdien av pensjonsytelsen på din fripolise?
 - Rentegaranti
 - Levealder
 - Opsjonselementer
 - Motpartsrisiko
- Premiereserve
 - Tilleggsavsetninger
 - Kursreserver
 - Merverdi HTF

Din fripolise fra tidligere eller nåværende arbeidsgiver
Årlige pensjonsbeløp, resultater og pensjonsmidler for 2013

Din kundeinformasjon
Kundennummer: 072 015 541
Ind. avtalenr.: 1019196

Årlige pensjonsbeløp

De årlige pensjonsbeløpene er garanterte beløp. Den fremtidige garanterte avkastningen er allerede inkludert i pensjonsbeløpene.

	Sikrede pensjonsbeløp	
	Pt. 31.12.12	Pt. 31.12.13
Alderspensjon fra fylte 67 år - livsvarig	111 448	111 448
Barrepensjon til barnets fylte 21 år	38 647	38 647
Ektefellepensjon - livsvarig	60 807	60 807
Uførepensjon til fylte 67 år	103 697	103 697
Barnetillegg til uførepensjon til barnets fylte 21 år	2 817	2 817

Resultatsammendrag

Viser hva som er tilført din pensjonsbeholdning i 2013 for å sikre de garanterte pensjonsbeløpene.

Garantert avkastning		38 015
Herav fra: Oppnådd avkastning	25 087	
Tilleggsavsetninger	12 928	
Tilført avkastning utover garantert avkastning		413
Herav til: Administrasjon og forvaltning	413	
Tilført resultat for forsikringsrisiko		0

Pensjonsmidler

De totale pensjonsmidler kan bare brukes til pensjon og kan derfor ikke utbetales som et engangsbeløp.

	Pt. 31.12.12	Pt. 31.12.13
Premiereserve	1 053 419	1 082 012
Tilleggsavsetninger	41 374	28 446
Andel av kursreguleringsfond	7 116	25 763
Totale pensjonsmidler - kan bare brukes til pensjon	1 101 909	1 136 221

NB! Eventuelle endringer som er foretatt i avtalen din etter 31.12.2013 kommer først med i kontoutskriften neste år.
Mottar du arbeidsavklaringspenger og/eller uførepensjon fra NAV, kan du ha rett til uførepensjon fra denne avtalen.
Dersom du har vært 20 – 50 prosent sykmeldt utover 12 måneder og ikke har rett til arbeidsavklaringspenger og/eller uførepensjon fra NAV, kan du likevel ha krav på uførepensjon fra denne avtalen. Har du spørsmål, kontakt oss gjerne på telefon 22 31 20 40.
På grunn av generelt økt levealder og etter krav fra myndighetene, må alle livsforsikringselskaper sette av ekstra midler for å kunne utbetale pensjoner lenger. Disse midlene til økt levealder vil bli tilført fripolisen i årene fremover. Eventuelle overskudd i denne perioden vil bli satt av for dette formålet.
Avtalens avsetninger for økt levealder flyttes med ved en eventuell flytting til annet forsikringselskap.

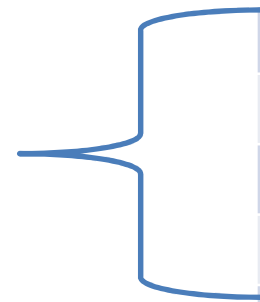
Storebrand brukes kun som et eksempel, det er ikke meningen å henge dem ut. Jeg har en fripolise der.

GABLER

Verdsetting

Vanskelig å regne på dette, men vi har sett på neste 10 år:

Element	Verdi
Premiereserve i dag	100 %
Tilleggsavsetninger	2 %
Kursreserver	3 %
Kapital til investeringsvalg	105 %
Min estimerte verdi	<u>124,5 %</u>
Tap ved overgang til investeringsvalg	19,5 %

Element	Verdi
Rentegaranti 3,6 %	16,5 %*
Levetid (langt liv opsjon)	5 %
Put-opisjon	3 %
Sum	24,5 %
(Merverdi HTF)	8,7 %)

* Nåverdien av premiereserven om 10 år

Anbefalt investeringsprofil for investeringsvalg

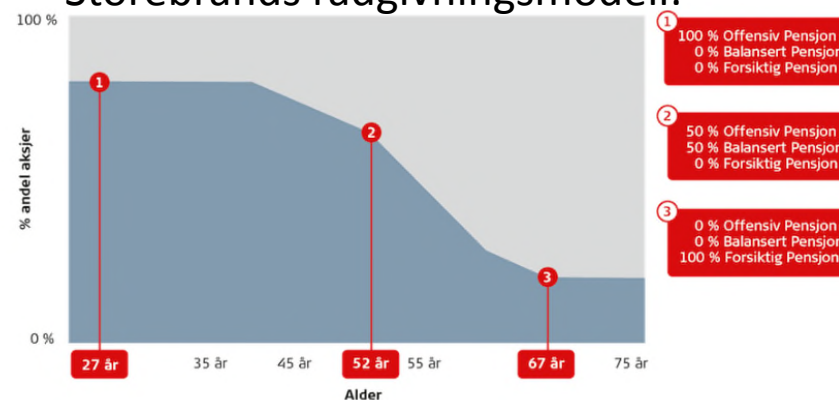
Starter med ca 60 % aksjer
Etter 10 år aksjeandelen ned mot 20 %
Oppgitt forventet avkastning 5,27 % pa.

Gablers kommentar:

Sannsynlighet for avkastning lik eller lavere enn 3,5 % er omtrent 30 %

Sannsynligheten for at jeg lever lenger enn beregnet er omtrent 50 %

Storebrands rådgivningsmodell:

Punkter i grafen:

Alder	Aksjeandel	Forvaltningshonorar	Fordeling i fond
20 år - 42 år	80 %	1,1 %	100 % Offensiv pensjon
52 år	65 %	1,0 %	50 % Offensiv pensjon 50 % Balansert pensjon
Fra 67 år	20 %	0,8 %	100 % Forsiktig pensjon

Tilbud

Fra Storebrands
rådgivningsmodell

Din fripolise med
garantert avkastning

Du kan bytte til fripolise med investeringsvalg

Samlet utbetaling over 21 år
(minimumsutbetaling)

Forventet samlet utbetaling over 21 år
(prognose)

2 340 000 kr

3 092 000 kr

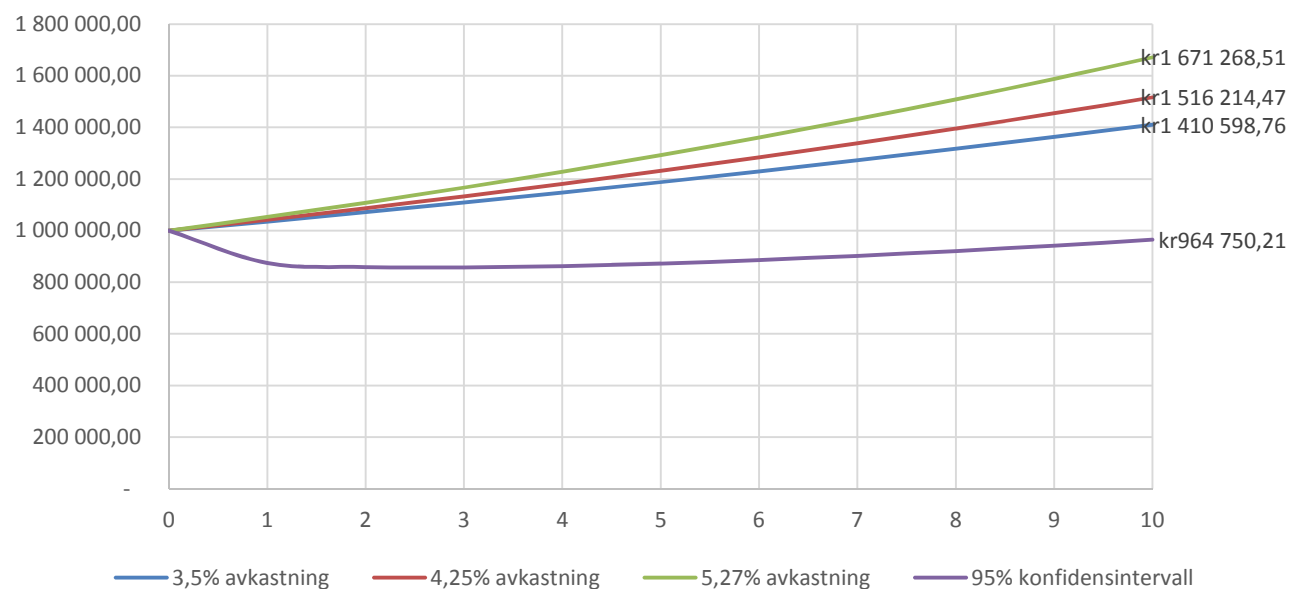
Beregningen er basert på
dagens forventede levealder.
Kostnader er trukket fra.

Beregningen er basert på
dagens forventede levealder.
Kostnader er trukket fra.

GABLER

Avkastningsrisiko

Utvikling for 1 million over 10 år*

Det er 30 % sannsynlighet for at investeringsvalg gir lik eller lavere avkastning enn 3,5 %

Klassisk nyttefunksjon: Tap her kan for mange telle langt mer enn mulig gevinst

*Avkastning og risiko for investeringsvalg basert på FNO-forutsetninger

Selgers motiver

- Det er store incentiver for å anbefale overgang
- Noen livselskaper benytter «Embedded Value» som uttrykk for verdien av ulike forretningsområder.
- Storebrand 2013-årsrapport viser en enorm forskjell på verdien av fripoliseporteføljen (negativ verdi) og innskuddspensjon (positiv verdi)
- Embeddd Value kan differere med over 20 %
- 3,5 % garantert avkastning kan tvinge livselskapene i kne innen få år med vedvarende lavt rentenivå
- SOLVENS II-regelverk gir betydelig øket kapitalkrav for fripoliser

Kjøpers motiver

- Mulighet for høyere avkastning, og derved høyere pensjon
- Liker ikke motpartsrisikoen (Da må man flytte i tillegg til å konvertere)
- En grunn til at jeg vil konvertere min fripolise til investeringsvalg:
 - Rentenivået endres – opsjonen kommer in the money

Bedre løsning?

- Behold fripolisen
- Lån 50 % av verdien til lav rente (<3,5 %) og plasser i aksjer (til 7% avkastning).
- Da får du en netto eksponering mot aksjer på 500.000 og netto eksponering mot renter/garantert 3,5% på 500.000

	Polise med garanti 3,5%	Investeringsvalg 5,27%	Garanti pluss lån
Total verdi etter 12 år	1.511.000	1.850.000	2.130.000 (etter fradrag for rentekostnad)
Skatt: Personskatt 35,1% Gevinstskatt ca. 25%	Personskatt	Personskatt	Personskatt på 1.511.000, gevinstskatt på resten, 619.000:

GABLER

Hva gjør «jeg» egentlig?

- Gir råd til alle om å velge investeringsvalg!
- Forteller til venner og bekjente at jeg selvfølgelig selv går for investeringsvalg og ber dem gjøre det samme!
- (Men jeg sitter helt stille og gjør ingenting)
 - Når alle andre går ut, får du en stadig høyere HTF-merverdi
 - Kredittrisikoen på livselskapet faller
- Jeg låner opp 50 % av verdien av fripolisen og kjøper Storebrand-aksjer!

GABLER

GABLER

PENSJON, INVESTERING OG FORSIKRING

- VI HJELPER DEG Å GJØRE KLOKE VALG -